

Berekening van het gemiddelde aantal gerapporteerde koppels patrijzen per 100 ha open ruimte per wildbeheereenheid voor de periode 2017-2019

Adviesnummer:	<u>INBO.A.4003</u>
Auteur(s):	Yasmine Verzelen
Contact:	Niko Boone (niko.boone@inbo.be)
Kenmerk aanvraag:	Afspraak (jaarlijks terugkerend)
Geadresseerden:	Agentschap voor Natuur en Bos Team Natuur en Maatschappij T.a.v. Bert Verbist Havenlaan 88 bus 75 1000 Brussel bert.verbist@vlaanderen.be
Cc:	Agentschap voor Natuur en Bos Joris Janssens (joris.janssens@vlaanderen.be)

Dr. Maurice Hoffmann
Administrateur-generaal wnd.

Aanleiding

De gewone jacht op patrijs is geopend van 15 september tot en met 14 november (BVR 28/06/2013¹). De jacht op patrijs mag alleen worden uitgeoefend binnen een erkende wildbeheereenheid (WBE) als aan elk van de volgende voorwaarden is voldaan (BVR 25/04/2014²):

- De opeenvolgende wildrapporten wijzen uit dat voor het geheel van jachtterreinen die tot de WBE behoren, gedurende de drie voorgaande kalenderjaren een gemiddelde dichtheid waargenomen is van minstens drie broedparen patrijzen per 100 ha open ruimte.
- Uit het faunabeheerplan blijkt dat een patrijsvriendelijk beheer wordt gevoerd.

Vraag

Het aanleveren van een tabel met per wildbeheereenheid het gemiddelde aantal koppels patrijzen per 100 ha open ruimte in het voorjaar, op basis van de gerapporteerde voorjaarsstand over de afgelopen drie jaar.

Toelichting

1 Inleiding

Wildbeheereenheden rapporteren jaarlijks de voorjaarsstand van de patrijs in hun werkingsgebied. Voor het bepalen van deze voorjaarsstand wordt echter geen gestandaardiseerde monitoringsmethode vooropgesteld. Hierdoor is het niet gekend op welke wijze en met welke nauwkeurigheid de door de WBE's gerapporteerde aantallen bepaald werden. Zoals toegelicht in het recente INBO-rapport "De impact van jacht op patrijs" (Scheppers *et al.*, 2019) stelt het INBO zich vragen bij de accuraatheid van de gerapporteerde voorjaarsstanden door de WBE's en bijgevolg bij de geschiktheid ervan om het al dan niet toestaan van de jacht op patrijs in een gebied op te baseren.

Aangezien volgens de huidige wetgeving de wildrapporten de basis vormen voor de berekening van de drempelwaarde en er tot op heden geen andere cijfers beschikbaar zijn, worden deze in dit advies alsnog gehanteerd.

2 Basisgegevens

Omdat op 1 juli 2014 de jachtwetgeving gewijzigd is en omdat dit een impact had op de formulering van de voorwaarden voor patrijzenjacht, op de inhoud van wildrapporten en op de weergave van jachtterreinen die tot de WBE behoren, wordt gevraagd om deze berekening op volgende wijze uit te voeren:

¹ Art. 4. § 1. Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de jachtopeningstijden in het Vlaamse Gewest voor de periode van 1 juli 2013 tot en met 30 juni 2018 (B.S. 3 juli 2013)

² Art. 22. Besluit van de Vlaamse Regering houdende vaststelling van de voorwaarden waaronder de jacht kan worden uitgeoefend (B.S. 2014)

- Het aantal koppels patrijzen vermeld in de wilddrapporten 2018 (handelend over de voorjaargestelling 2017), 2019 (handelend over de voorjaargestelling 2018) en 2020 (handelend over de voorjaargestelling 2019) van elke WBE, ter beschikking gesteld door ANB op 01/09/2020.
- De oppervlakte van de jachtterreinen die tot de WBE behoren zoals weergegeven in de kaartlaag die door Hubertusvereniging Vlaanderen vzw (HVV) in opdracht van het Agentschap voor Natuur- en Bos (ANB) voor dit doel ter beschikking werd gesteld.
 - 2018: De kaartlaag die de toestand van de jachtterreinen weergeeft op 1 juli 2017.
 - 2019: De kaartlaag die de toestand van de jachtterreinen weergeeft op 1 juli 2019. In samenspraak met HVV en ANB werd beslist om vanaf 2019 de kaartlaag te gebruiken van het jaar waarin het patrijzenadvies gepubliceerd wordt.
 - 2020: De kaartlaag die de toestand van de jachtterreinen weergeeft op 1 juli 2020.

De oppervlakte open ruimte in de jachtterreinen moet berekend worden door een overlay te maken met een actuele bodemgebruikskaart (Biologische Waarderingskaart en Natura 2000 Habitatkaart - Toestand 2018). Daardoor zullen enkel die oppervlakten van de jachtterreinen die tot de WBE behoren in rekening gebracht worden die door ANB, HVV en INBO destijds werden beschouwd als potentiële patrijzenhabitat.

3 Beschikbare gegevens

De in dit advies berekende waarden zijn gebaseerd op cijfers afkomstig van volgende bronnen:

- Wilddrapporten zoals beschikbaar gesteld door ANB in het e-loket op 01/09/2020, voorjaarsstand van 2017, 2018 en 2019.
- BWK - habitat v2018 - BWK: shapefile, bevat de Biologische Waarderingskaart (BWK), een uniforme inventarisatie en evaluatie van het gehele Vlaamse grondgebied aan de hand van een set karteringseenheden die staan voor vegetaties, bodembedekking en kleine landschapselementen (lijn- en puntvormige elementen).
- Bwk2016_Eenh1_open-gesloten: Excel-bestand, bevat de verschillende habitatomschrijvingen gebruikt in de BWK met indicatie of dit open of gesloten habitat is voor patrijs.
- Goedgekeurd_1718_aangeleverd AC VI-Br: shapefile, bevat de jachtterreinen gedigitaliseerd door Hubertus Vereniging Vlaanderen, toestand op 01/07/2018.
- WBE_binnengrenzen_20190131: shapefile, bevat de jachtterreinen gedigitaliseerd door Hubertus Vereniging Vlaanderen, toestand op 31/01/2019.
- WBE_binnengrenzen_INBO_20200203: shapefile, bevat de jachtterreinen gedigitaliseerd door Hubertus Vereniging Vlaanderen, toestand op 03/02/2020.

4 Berekening van het aantal koppels patrijzen per 100 ha open ruimte

De analyse maakt gebruik van de gegevens van de WBE's zoals beschikbaar in het e-loket op 01/09/2020. Voor dit advies gebruikten we de gegevens van de voorjaarsstand van 2017, 2018 en 2019.

Op vraag van ANB pasten we de berekeningsmethode vanaf het jaar 2015 aan. In deze methode wordt er geen rekening meer gehouden met de gerapporteerde oppervlakte vermeld in het wildrapport. Er wordt daarbij van uitgegaan dat het aantal koppels patrijzen betrekking heeft op de oppervlakte van de jachtterreinen die deel uitmaken van de WBE. Aangezien de grenzen van de jachtterreinen sinds het advies van 2016 (INBO.A.3469) beschikbaar zijn voor alle WBE's, is het mogelijk om in GIS de oppervlakte open ruimte te berekenen binnen de jachtterreinen die deel uitmaken van de WBE. Door deze oppervlakte in rekening te brengen, kan het aantal koppels patrijzen per 100 ha open ruimte voor 2017, 2018 en 2019 berekend worden.

Tenslotte wordt van de waarden voor 2017, 2018 en 2019 het gemiddelde genomen. Dat is de richtwaarde waarmee het Besluit werkt.

Ontbrekende gegevens worden in de tabel in bijlage 1 aangeduid met NA.

OPMERKINGEN

- WBE 't Boompje en WBE Zuid-Vlaamse Valleien regio 4 zijn niet langer erkende WBE's. Gezien er geen wildrapport is met gegevens van de voorjaarsstand in 2019, kunnen wij geen gemiddelde over de voorbije drie jaar berekenen.
- WBE Kinrooi en Kessenich zijn gefusioneerd tot één WBE met de naam Kinrooi. Gezien wij geen gegevens hebben van de voorjaarsstand in 2018 van het deel van deze nieuwe WBE dat vroeger tot WBE Kinrooi behoorde, kunnen wij geen gemiddelde over de voorbije drie jaar berekenen.
- WBE Maaslandia: bij de opmaak van dit advies was het ontbrekende wildrapport met de gegevens van de voorjaarstelling in 2018 aanwezig in het e-loket, waardoor we, in tegenstelling tot in het advies van 2019, nu wel het gemiddelde van de voorbije drie jaar kunnen berekenen.
- WBE Meerdaal en een deel van WBE Honsem zijn gefusioneerd tot WBE Meerdaal-Honsem. Bij de opmaak van dit advies was het ons niet bekend hoeveel hectare van de oude WBE Honsem bij de nieuwe gefusioneerde WBE werden gevoegd. Uit de cijfers van de oude WBE Honsem is ook niet af te leiden op welke jachtrevieren de gerapporteerde koppels patrijzen voorkomen en bijgevolg bij welke WBE ze meegerekend kunnen worden. De voorjaarsstand in 2018 kan daardoor niet berekend worden en bijgevolg kan ook het gemiddelde van de voorbije drie jaar niet berekend worden.
- Van WBE Waasland zijn er geen gegevens van de voorjaarstelling in 2018 aanwezig. Het is bijgevolg niet mogelijk om een gemiddelde van de voorbije drie jaar te berekenen.
- WBE Zuid-Vlaamse Valleien regio 1 is een nieuw erkende WBE. Gezien wij enkel gegevens hebben van de voorjaarsstand in 2019, is het niet mogelijk het gemiddelde van de voorbije drie jaar te berekenen.

Tot slot werden er geen opvallend grote veranderingen in de index waargenomen.

5 Tabel

De tabel in bijlage 1 geeft per wildbeheereenheid het gemiddelde aantal koppels patrijzen weer per 100 ha open ruimte. Het gemiddelde is berekend op basis van de gerapporteerde voorjaarsstand voor de jaren 2017, 2018 en 2019.

Wanneer het gemiddelde aantal koppels patrijzen ≥ 3 (drempelwaarde) is, wordt dat in het vet aangeduid. De betreffende WBE voldoet in dat geval aan de eerste voorwaarde voor een jachtperiode op patrijs zoals gesteld in het Jachtvoorwaardenbesluit.

De tabel bevat volgende kolommen:

- WBE Nummer: het nummer van de wildbeheereenheid.
- WBE Naam: de naam van de wildbeheereenheid.
- Provincie: de naam van de provincie waarin de wildbeheereenheid ligt.
- Aantal 2017: de gerapporteerde voorjaarsstand van patrijs in 2017.
- Opp open 2017: de oppervlakte open ruimte (ha) binnen de jachtterreinen aangesloten bij de WBE in 2017.
- Index 2017: de relatieve voorjaarsstand van patrijs per 100 ha open ruimte in 2017.
- Aantal 2018: de gerapporteerde voorjaarsstand van patrijs in 2018.
- Opp open 2018: de oppervlakte open ruimte (ha) binnen de jachtterreinen aangesloten bij de WBE in 2018.
- Index 2018: de relatieve voorjaarsstand van patrijs per 100 ha open ruimte in 2018.
- Aantal 2019: de gerapporteerde voorjaarsstand van patrijs in 2019.
- Opp open 2019: de oppervlakte open ruimte (ha) binnen de jachtterreinen aangesloten bij de WBE in 2019.
- Index 2019: de relatieve voorjaarsstand van patrijs per 100 ha open ruimte in 2019.
- Gem index: het gemiddelde van de (al dan niet gecorrigeerde) relatieve voorjaarsstand van patrijs per 100 ha open ruimte over de periode 2017-2019. Indien er geen of onvolledige gegevens beschikbaar zijn voor de laatste drie jaar, is het gemiddelde niet berekend.
- Aantal gegevens: het aantal jaar waarvan de volledige voorjaarsstand van patrijs beschikbaar was over de periode 2017-2019.

Referenties

Scheppers T., Verzelen Y., Devos K., Huysentruyt F., Casaer J., Adriaens T., De Bruyn L., Van Den Berge K., Van Daele T., Vermeersch G. (2019). De impact van jacht op patrijzenpopulaties: Wat kunnen populatiemodellen ons leren? Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2019 (29). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel. DOI: doi.org/10.21436/inbor.15402520

Bijlage 1:

Tabel met per wildbeheereenheid het gemiddelde aantal koppels patrijzen per 100 ha open ruimte over de periode 2017-2019.